

AKuFF Hírmondó

Arbeitskreis ungarndeutscher Familienforscher
Magyarországi Németek Családfakutató Egyesülete
German Family Tree Researchers' Society in Hungary

IV. évfolyam, 13. szám

2008. június 7.

Tartalom

Az elnök előszava	2
Az Egyesület tagjainak bemutatkozása	3
Gaugesz Éva	3
Krász Lőrincné	4
Bécsi Judit: Az identitás problematikája	6
Bolvári Csaba: Javaslat az egyesületi tag által elvégzett munka elismerésére	9
Dr. Cserfalvi Tamás: A német praktikusság egy érdekes epizódja a Harmincéves Háború után	11
Gungl István: Históriais szilánkok 3. rész	14
Dr. Pencz Kornél: Papok bajai német családokban 2. rész	17
Hamarosan megjelenik	24
Utódaink	25
Új tagunk/ Adatváltozások/Új könyvek	26
Aus dem Vereinsleben/Egyesületünk életéből	27
Keresések	28

**Magyarországi Németek Családfakutató
Egyesülete – AKuFF**

Alapítva: 2000

Postacím: 6500 Baja, Petőfi S. u. 56., Tel.: 06 20 32 66 397,

E-Mail: kornelpencz@gmx.net

<http://www.akuff.org>

Az elnök előszava

Az elnökség folyton folyvást próbál valamit tenni a nemzetiségi öntudat megerősítéséért. Ezért kétnyelvű az újságunk – a magyar nyelvtől sajnos nem tekinthetünk el –, ezért látogatjuk meg a magyarországi németeknek mindig más-más települését, ahol a mi szűkebb pátriánkon kívül más helységeket, tájakat és egyben a honi németek más-más szokásait, kultúráját is megismerhetjük, s így tudatosulhat bennünk, mily sokoldalúak, mégis mily egységesek vagyunk mi, magyarországi németek. A mostani tarjáni találkozó és a felsőgallai német lakodalmas is ezt az érzést hivatott erősíteni. A családfakutatás ne csak pusztán adatok és tények gyűjtése legyen, ismerjük meg ezeknek az embereknek az életét is, őseinket, akiktől lettünk, zárjuk szívünkbe és lelkünkbe, hogy tudjuk, mik is vagyunk és hogy visszataláljunk gyökereinkhez, melyek a második világháború után csaknem teljesen el lettek vágva.

A Hírmondó legutóbbi számaiban megjelent felhívásom nyitott fülekre lelt, többen jelentkeztek az újságnál végzendő önkéntes munkára. Hálás köszönet érte!

Kérem, soha ne feledjék, ez a lap nem csak Önöknek, hanem Önök által is íródik. Sok tagunk van, akit még nem ismerünk közelebbről, még csak mint családfakutatót sem, Mit csinálnak ők és miért, hogyan kezdték el, honnan jöttek? Nem csak a szerkesztőség, hanem a többi tag is szívesen megtudná, hisz végül is ezért van az egyesület. Ha nem ismerjük egymást kölcsönösen, nem tudunk a másiknak segíteni. Írjanak tehát bemutatkozásokat, vagy hosszabb-rövidebb cikket a tevékenységükről, egy szívükhöz közelálló témáról, a családfa egy fehér foltjáról. Nem csak a több mint száz tagunk fogja olvasni, hanem mások is Németországban. Újságunk által tudjuk magunkat népszerűsíteni.

Tehát: munkára!

Pencz Kornél

AZ ÉGYESÜLET TAGJAINAK BEMUTATKOZÁSA:

Gaugesz Éva bemutatkozása

Cím: 6500 Baja, Platánfa u.21.

E-Mail: gaueva@yahoo.com

Baján születtem német nemzetiségi családban. A bajai III. Béla Gimnáziumban végeztem a középiskolát. Érettségi után felvételt nyertem a Budapesti Külkereskedelmi Főiskolára. Mindig is érdeklődtem az idegen nyelvek iránt, beszélek németül, angolul, franciául, és spanyolból kezdő vagyok.

Apai ágon a családom *Garán* élt, és a **Gauges** üknagyszüleim sírja keltette fel az érdeklődésemet a családfakutatás iránt. Nagypám mesélte nekem, hogy az őseink *Szent Fülöpről (Filipowo / Backi Gracac)* származnak...

2005-ben lettem az AKuFF tagja. A munkám miatt sajnos kevés időm van ezzel a tevékenységgel intenzíven foglalkozni. Rendszeresen fordítom a tagok cikkeit német nyelvre az AKuFF újság számára.

Az egyesület bocsátotta rendelkezésemre Szent Fülöp település családkönyvét CD-n. Ez a mű ismertette meg velem az őseimet, és adott adatokat azokról is, akik Landshausenben születtek....

Ezért vettem fel a kapcsolatot a plébániával *Landshausenben* (Baden-Württemberg). Egy e-mailben érkezett a válasz, hogy ebben a faluban éltek Gaugesek. 2006 nyarán lehetőségünk nyílt Németországba utazni, és ellátogatni a szülőfalunkban. A templomban megkaptam az adatokat a Gauges lakosokról a helyi családkönyvből. A „legidősebb” őszám 1650 körül született Landshausenben. Körbejártuk ezt a csendes, szép kis falut. A legnagyobb öröömre a temetőben található, az I. világháború áldozatainak állított emléktáblán is látható a Gauges név...

Az elmúlt években a családnevünket eltérő formákban írták, mint például: Gaukes, Gauckes, Kaukes, Gaukesz, Gauges, Gaugesz,....

Magyarországon nem ismerünk más családot ezzel a névvel, de Németországban élnek többen is, akikkel azonban rokonok vagyunk. Az

AKdFF levelezőlistáján kaptam az információt, hogy Gaugesek élhetnek, élhettek Romániában, Ausztriában is...

Honnan származik ez a név, sajnos még nem tudom. Szerintem, van egy kis francia hangzása, szeretnék többet megtudni a név történetéről. Sok kérdésre kell még a választ megtalálnom, de elsősorban a lehető legtöbbet szeretnék a Gauges családról felkutatni, a megszerzett adatokat jól áttekinthető formában bemutatni...

Krász Lőrincné bemutatkozása

Cím: H-7355 Nagymányok, Klapka u. 4.

E-mail: kraszmargit@yahoo.de

Tel.: 06/74-458-215

Az 1720-as évek elején az *Odeni erdőből* (*Reichelsheim*) Magyarországra bevándorolt német család leszármazottjaként *Kismányokon* egy kis Tolna megyei faluban éltem 10 éves koromig. A második világháborúig szintiszta evangélikus svábok éltek itt.

A háborút követő szomorú események ezt a kis közösséget sem kímélték. Édesanyámat alig 18 évesen "malenkij robotra" Dombaszba (Ukrajna) hurcolták, ahol keserves 16 hónapot dolgozott a föld alatt egy bányában. Még szerencsésnek nevezhette magát, mert élt és visszatérhetett szeretteihez, hiszen sokan az életükkel fizettek származásuk miatt, vagy 5 évig reménykedtek abban, hogy viszontlátják családjukat. A családot a történelemből ismert okokból kifolyólag szétszakították. Édesapám, édesanyám, anyai nagyszüleim és dédszüleim maradhattak, igaz mindenüktől megfosztva két kis helységben. Édesapám cserébe vállalta a bányászok földalatti kenyérkeresők nehéz életét. Apai nagyapám 1952-ig Tiszalökön kényszermunkával az itthoni eseményekről mit sem sejtve építette „az új Magyarországot”. Apai nagyanyám, édesapám testvére és édesanyám testvére családjukkal a volt NDK területén leltek új otthonra. Én 9 évesen láttam először az ott élő nagyszüleimet és rokonaimat.

A svábokra jellemző szorgalommal és takarékos életvitellel szüleim és nagyszüleim *Nagymányokon* egy családi házat építettek, ahol ma is élek férjemmel és gyermekeimmel. Most már nyugdíjas német-biológia szakos tanárként a legbüszkébb mégis két unokámra vagyok.

Mindig érdekelt a múlt és mindig foglalkoztam a helyi dolgok gyűjtésével. Ennek a munkának a helyi hagyományörző nemzetiségi csoport látta hasznát. Így került színpadi bemutatásra a lakodalom, a búcsú és most készül a keresztelő.

Az AKuFF egyesülettel 2005-ben a szekszárdi találkozón ismerkedtem meg, ahova Hunyady László tagtársunk meghívására mentem el és nagyon jól éreztem magam. Tetszett az előadás, az egész légkör, a tagtársak barátságos fogadása. Így úgy döntöttem, hogy tagja szeretnék lenni az egyesületnek, amit nem bántam meg. Az Egyesülettől kölcsönözött *Izmény* könyv segítségével eljutottam a betelepült ősohöz. Ez a könyv egy télen minden esti szórakozásom volt. Édesapám élményeiből tudtam, hogy volt a családnak izményi kötődése. Mindig mesélt két nagyapai nagybácsiról, ahova búcsúba jártak. Valóban megtaláltam az ő adataikat, sőt levezetve a családot 1696-ig *Obergerspenzig*, ahol egy ősom Philipp **Krämer** született, aki az 1720-as évek elején *Mucsfán* telepedett le és a család 1745-ben került *Kismányokra*. Egy véletlen során tudtam meg hol található *Obergerspenz*. Az evangélikus gyülekezetünknek kapcsolata van a reichelsheimi evangélikus gyülekezettel és egy beszélgetés során derült ki, hogy *Obergerspenz* hozzájuk tartozik. Az ottani levéltárból megkaptam a dokumentumokat őseimről. (Még más Magyarországra települt neveket is megadtak.) Számomra egy nagyon fontos üzenetet mellékeltek: jöjjenek el, mert áll még a ház, amelyben elődeim éltek. Nem terveztük az utazást, de ez a tény nem hagyott nyugodni és nagyon szerettem volna látni, így tavaly szeptemberben ott jártunk a férjemmel. Nem lehet leírni azt az érzést, amikor a ház előtt álltunk és a pincében még láthatóak azok a régi kövek, amelyeket őseim hordtak oda. A másik megható és felejthetetlen percek a templomban éltem át, ahol a padban ülve tudtam, hogy most ott vagyok ahol ők egykor keresztelve lettek és házasságot kötöttek. Két generáció még hiányzik a teljességhez az apai ágon az 1750-1850-es évek közötti rész. Az anyai ágon még csak az 1800-as évek elejéig jutottam. Többen *Hidason* (Baranya megye) éltek és onnan házasodtak *Kismányokra*. Ilyen családnevek szerepelnek, mint **Klitsch, Weber, Kiefaber, Riesz**. Ha egészségem engedi, akkor az Egyesület segítségével meg fogom találni őket is.

Megtiszteltetésnek érzem, hogy tagja lehetek az Egyesületnek. Köszönet a vezetőségnek és segítőknek, hogy minden találkozóról újabb ismeretekkel és információkkal jövök haza. Kívánom nekik, hogy legyen egészségük és erejük még sok szép találkozó megszervezéséhez.

Bécsi Judit: Az identitás problematikája

Az „Identitás”, mint szociálpszichológiai fogalom, és a személyes rész, amely inkább irodalmi, mint tudományos. Kérem, fogadják szeretettel.

Gyermekévek, nyaranta a „régii” házban, (ami még megmaradt). A félig leeresztett függönyök mögött, falakon a megfeszített Krisztus vére, nagy képen, a Golgotán. Vitrinben csészék, apró moka csészék ezüstkanalakkal, felette porcelán Mária a „Szent Szűz”. A falra rezes csengéssel szólt, ahogy megreggeledett a tollpárnák felett. A fotelben „Aller képes családi lap” egy letűnőben lévő kor sajátos világú hírdője. A suhogó köntös, csöndes léptek, csak halkán, csak halkán... „csak halkán”!

A magas kőkerítésen át a kisvárosi mellékutca reggeli hangjai, s mindig tudni kell, hogy a hajdan volt északi házrészünkbe költöztetett párttitkár család hallótávolságban van-e?

A nappaliban harmónium, melyen saját szerzeményű rögtönzött műveimmel dicsőítettem a napot. A nénikék tapintatos csendességgel suhantak, hogy időben becsukják az ablakokat, „nehogy meghallják”. Lehet, hogy nem voltam olyan tehetséges zeneszerző hétévesen, mint amilyennek átéltem magam a hangok csodálatos kavalkádjában.

Lengedezett a falak között egy másság, ami már csak később vált kimondhatóvá, mikor a titkok bennem is összeálltak.

„Nem szabad mondani, hogy mi német származásúak vagyunk”. A ház déli felében a hajdani pékség maradáka, mellette egy kártológép, néhány bála sárga színű gyapot. A fedett tornác alatt galambok, jó illatú, növényi tapintású, fonott tálkák, friss magvakkal, jobbra méhkaptárak. Szaglászni, tapintani, látni az évek során patinássá váló hajdan volt működő gazdaság romjait.

„Ja, Albrecht bácsi, a pék, akitől kendőbe takarva hoztuk a pékségből a mákos kalácsot melegen.” Így mondták még akkor az idős emberek.

A padláson meleg pára, vastag kartondobozban újságok, sűrű fénycépek és írárok, versek elmosott tintaképpel. De még csak közelíteni sem lehetett ezekhez a titkokhoz.

A család egyetlen fiú gyermekének hagyatéka a hat leány között. Verseket, melyeket a helyi kisvárosi újság is közölt, míg nem kezdődött a háború, ahol a tollforgatókat is besorozták mindkét oldalról. Antal a katona, egy bajtársával

szökött Sopronból haza Kalocsára, gyalog, szekéren, bujdosva, ahogyan tudtak. Otthon, két napos lázas állapot után, amikor tudatosult benne, hogy mi vár egy katonaszökevényre 25 évesen főbe lőtte magát itt ezen az udvaron. Nemsokára a nagypapa is utána ment. A bácskai rokonság Amerikába vándorolt.

Itt megáll a kép, mint egy régi fekete-fehér részlet a filmhíradóból. Habókosan mozgó fekete kabátos katonák mennek mindenfelé, mintha mindenkinek hirtelen nagyon sürgős dolga volna, háborúzni, és választási lehetőség keveseknek adatott. A bácskai malom megállt, ahol a lisztet őrlték, az uszályok elúsztak a Dunán, a tanya és a házak összesűrűsödnek. A többiek, a megmaradt családtagok (immáron férfi nélkül) a leeresztett függönyök mögött suttogva őrizték azt, ami megmaradt.

Háborús károsult család, ...mondta a pszichológia tanárom egy, ún. „életút feldolgozó terápiás kurzuson,... vesztesek és győztesek, becsapottak és kárvallottak, mint sokannyian.

Ki csöndesen sír, ki hangosan, ki emlékezik, ki felejtani igyekszik. Én pedig felnöttem!

A nénikék töpörödtek, a világ nagy lett, minden távolodott, s mára már mindenki elment.

Anyám, az egyetlen ki Budapestre ment szerencsét próbálni. Háttér nélkül sem akkor és most sem könnyű, **a gyökerek mindig nagyon hiányoztak!**

Tudományos tájékozottsággal a pszichológiában ezt az érzést a nemzeti identitás hiányának nevezik.

Identitás, mi is ez; identifical szó az eredet = személyazonossági lap értelmi, és érzelmi síkon.

„A személyiségfejlődés a sírig tart”, a különböző fejlődési szakaszok változtatják egymást.

Minden fejlődési szakasz végére kialakul egy egyensúlyi állapot, amely létrehoz egy identitásmagot, majd az egyensúly ismét megbomlik, amikor egy újabb fejlődési szakasz kezdődik, amikor jelentéktelennek látszó és jelentékenyebb dolgok integrálódnak, beledolgozódnak a meg lévő identitásmag szövetébe mindig nagyobb egységekbe rendeződve.

Az identitásszövet anyaga a kongruencia, az összeállítás, ODAILLÉS a meglévőkhöz, előző információk, értékek, tapasztalások, érzések mentén.

Az identitás egyensúlya a koherencia ami, az új tapasztalások, információk és belső érzések, és a környezet által visszatükrözött információk egymásnak való megfelelést jelenti és mindez jó érzésekkel tölti a személyt. Talán az lehet ennek a mottója:

”OLYAN VAGYOK, AMILYENNEK LÁTNAK ÉS NEKEM IS JÓ AMILYEN VAGYOK.”

Az identitás fejlődése gyermekkorban adott alapokról indul. A folyamat az „engedélyezéssel” kezdődik, ezután következik a megtapasztalás, amelyben a környezet fontos személyiségeinek van meghatározó szerepük.

Láthatjuk, hogy mindegyik identitásforma tartalmazza azt, hogy az egyén tartozik valahová, ahol nagyvonalakban közös célok, és értékek mentén tevékenykedhet. A közösséghez tartozás plusz erőt és biztonságot ad az életterhek viseléséhez.

Az embernek van nemi, nemzeti, vagy életkorhoz kapcsolódó identitása, társadalmi és családi szerepei. Attól függően, hogy az egyén milyen környezetbe kerül, az identitásnak más elemei válnak meghatározóvá, (pl. egy nő a férfiak között).

Az identitásérvés erősítésére megvannak a társadalom különböző rítusai, a különböző szerepek, nő, kiscsoportos, nagycsoportos, óvódás, iskolás, apa, anya, házastárs családi és klubtagság, sportegyesületi tagság, nemzeti identitás.

A régi vallási szertartások is erősítették az identitást az emberekben. Vannak identitás jelképek és identitásprotézisek (pótszerek) is, jelvények, ruházat, totemek, címerek, zászlók stb.

Ha az egyensúly nem jön létre- valamilyen akadály miatt identitáskrízis jöhet létre. A zavar sokféle lehet, következményét tekintve eredményezheti a személyiség merev dogmatikus „elkötelezettségét”, egy laza tartásnélküliséget is. Mindkettő együtt jár az észlelés torzító lelki funkciók működésével. Ki kell zárni az ellentmondó információkat, (disszonanciacsökkentés), tudati ellentmondások kiiktatása, perceptuális elhárítás.

Ezzel a háttérrel jöttem a Családfakutató Egyesületbe és köszönöm, hogy az odatartozás érzését megtapasztalhatom, és közelebb kerülhetek a gyökerekhez, saját nemzeti identitásomhoz.

**A következő találkozó várható helyszíne és időpontja:
Császártöltés, 2008. szeptember 27.**

Bolvári Csaba: Javaslat az egyesületi tag által elvégzett munka elismerésére

Nem a megosztás céljából, hanem az **elvégzett munka elismerése** végett javaslom, hogy az egyesület a saját berkein belül alapítson az aktív, megbecsült tagjai részére egy **megtisztelő** címet. Az illetők erről kaphatnának egy oklevelet és/vagy egy - csupán a megkülönböztetésre szolgáló - kitűzöt, esetleg jelvényt.

Tehát az olyan tag, aki az **egyesületi munka** végzése közben **igen színvonalas** - és természetesen kézzel fogható - **eredményt** tud felmutatni, részesüljön a „MESTER” megtisztelő címmel. Ennek többféle kategóriája is lehetne, mint például: adatszerző/kutató, tolmács/fordító, szerkesztő/feldolgozó, szervező/koordinátor, stb. A lényeg az egyesület alapszabályának 2. § (2) bekezdésének mind az öt alpontjában felsorolt **egyesületi cél-tevékenységek** valamelyikének **átlagon felüli művelése** és az **elért eredmények bemutatása, közreadása**.

Ilyen minőségi teljesítmény lenne:

- egy konkrét **település családkönyvének** összeállítása;
- olyan (genealógiai, helytörténeti, földrajzi, fordítási) **segédlet / gyűjtemény / adatbázis / munkamódszer** kidolgozása és közreadása, amely hasznos ismeretekkel szolgál bárkinek a saját kutatásaihoz;
- közzétett nyilatkozat alapján az egyesületnek vagy egyes tagok részére rendszeresen és lelkiismeretesen végzett **idegen nyelvről** való **szakfordítás** vállalása;
- különféle egyesületi esemény, rendezvény, utazás **rendszeres megszervezése és lebonyolítása**;
- **kapcsolat-teremtés** és **-ápolás** más szervezetekkel (pl. média, nyomda, levéltár, múzeum);
- más tagoknak alkalomszerű megbízás alapján **külföldi helyszínen végzett** bármiféle **adat- és bizonyítékszerzés**, illetőleg **kutatás**.

Ezek mellett egy-egy konkrét egyesületi **program** (akár mint **esemény**, akár mint „**projekt**”, azaz egy megvalósítandó vagy elérendő közös cél) **koordinátora** is megkaphatná e megtisztelő címet, hiszen az ő felügyelete mellett folyik a **közös munka**. Ehhez persze olyan közösen végzett **feladatra, munkára** is szükség van, amelybe bárki szívesen be tudna kapcsolódni. Ezek

témakörét a vezetőség vagy a közgyűlés határozná meg. A programokban részt vevő tagok csak az önként vállalt, illetve csak a reájuk kiszabott részfeladatokat oldanák meg, avagy egymás munkáját kölcsönösen segítenék. A lényeg itt a közös cél mihamarabbi elérésében és a szakszerűség fokozásában van, amit az ilyen jellegű munkamegosztás rendkívül hatásosan meg tud könnyíteni.

Az általam javasolt megtisztelő cím bevezetése és alkalmazása talán **ösztönö**zni fogja azokat a tagokat is e fokozat bármelyikének elérésére, akik ugyan rendelkeznek elegendő energiával és szabadidővel, továbbá a minimálisan szükséges technikai feltételekkel is, de eddig még csak a saját családfájukkal foglalkoztak és a nagyközönség vagy a tagtársaik felé még nem nyitottak, az eddig elért eredményeiket még nem publikálták.

* * *

Az egyesületet a **vezetőség** irányítja az **elnök**kel az élén. Ide tartozik még a **titkár** és a **kincstárnok** is. Mindegyiküknek megvan a maguk sajátos feladata, ugyanakkor az egyesület alapműködéséhez nélkülözhetetlen **tisztsége**ket látnak el. Ezekon kívül vannak még olyan személyek, akik különböző fontos **funkció**kat látnak el:

- egy **könyvtáros**, aki az egyesület könyveit a tagok részére kölcsönzi.
- egy **web-master**, aki az egyesület internetes honlapját tartja karban.
- egy egyesületi **újság-szerkesztő** is, aki az egyesület időszakos kiadványával foglalkozik.

Javasolom, hogy ezeket az ugyan különféle, de fontos egyesületi tevékenységekért **felelős**öket is **nevezzük ki tisztségviselő**knek. Szerintem ezek a személyek az egyesület működtetésében legalább ugyanolyan, nagyon is fontos feladatokat végeznek, mint a törvény által deklarált „eredeti” tisztségviselők.

Ezúton mondunk köszönetet azon tagjainknak és barátainknak, akik az adójuk 1%-át Egyesületünknek ajánlották fel.

Dr. Cserfalvi Tamás: A német praktikusság egy érdekes epizódja a Harmincéves Háború után

Az 1618-1648 között németföldön dúló háború alaposan megtizedelte a férfinépet. A munkáskezek száma érthető módon elkezdett fogyni, s gyermekek sem születtek elég tempóban, hogy belátható időn belül pótlódjon a hiány.

Hosszas töprengés után Nürnberg városi tanácsa - a mai napig a keresztény Európában - egyedülálló döntésre jutott, abban hogy a munkaerő felszaporodását hogyan lehetne minél előbb biztosítani: **1649/50 telének vége felé megszavazta az engedélyt a szigorú egyházi cölibátus és a monogámia felfüggesztésére egy korlátozott időre!**

A dekrétum szövegét a XIX. szd. közepén megjelent Joseph Alfred X. Michiels : *Secret History of the Austrian Government and of its Systematic Persecutions of Protestants* (London: Chapman and Hall, 1859) bestseller 85. oldalán olvashatjuk:

„On February 14, 1650, the parliament at Nürnberg decreed that, because so many men were killed during the Thirty Years' War, the churches for the following ten years could not admit any man under the age of 60 into a monastery. Priests and ministers not bound by any monastery were allowed to marry. Lastly, the decree stated that every man was allowed to marry up to ten women. The men were admonished to behave honorably, provide for their wives properly, and prevent animosity among them”

Azaz:

„1650. február 14-én Nürnberg tanácsa elrendelte, tekintettel arra, hogy a Harmincéves Háborúban igen sok férfi elpusztult, a következő tíz évben a kolostorok nem vehetnek fel 60 évesnél fiatalabb férfiakat. A kolostorokban nem szolgáló papoknak és a templomszolgáknak ugyanakkor megengedettik a nősülés. Végül megengedi minden férfinak a többnejséget egészen 10 asszonyig. Azonban a férfiak figyelme felhívatik a tisztességes viselkedésre, a feleségeik megfelelő ellátására és a közöttük várható torzszalkodások megelőzésére”

A „maradék” férfinép nyilván kapott az alkalmon, a szokatlan eljárás gyorsan működni kezdett és a gyermekszületések száma jelentősen megugrott. Hogy a feleségek közötti torzszalkodásokat sikerült-e elkerülniük arról nincs értékelhető információ...

Az „engedélyezett poligámia” fenti esete a későbbi német munkákban vita tárgya volt, így William Walker Rockwell: *Die Doppelehe des Landgrafen Philipp von Hessen* (Marburg, 1904), p. 280. szerint csak két feleség volt engedélyezve. A bajor egyháztörténeti kutatások 1916-ban egyenesen megkérdőjelezték az idézett dekrétum meglétét (Leonhard Theobald: *Der angebliche Bigamiebeschluß des fränkischen Kreistages Beitrage zur Bayerischen kirchengeschichte*, 23 (1917) Erlangen, p. 199-200) azzal a közléssel, hogy a Franconian Kreistag nem ülésezett 1645 –1664 között és nem található ilyen tárgyú törvényalkotói feljegyzés Nürnberg, Ansbach és Bamberg archívumaiban. A nürnbergi helytörténeti egyesület is tárgyalta 1920-ban a kérdést és Alfred Altmann az erről szóló előadásában kategorikusan elutasította a „poligámia engedély” történettudományi hitelességét ("Verein für Geschichte der Stadt Nürnberg," *Jahresbericht über das 43 Vereinsjahr 1920*, Nürnberg 1920, p. 13-15)

Ám a „nem zörög a haraszt, ha nem fúj a szél” mondás általános érvényűnek látszik magyar megfogalmazás-volta ellenére is. A német anyakönyvek teljes feldolgozása ugyanis az egyik első nagy vállalkozása a Mormon Egyháznak az utóbbi 40-50 évben és a kutatók ennek során felfigyeltek arra, hogy a délnémet vidék anyakönyveiben az 1600-as évek közepétől az 1700-as évek elejéig terjedő időszakban egy feltűnő jelenség bukkan fel rendszeresen: azonos nevű apáknak szokatlanul sűrűn születtek gyermekeik különböző anyáktól. Ez még nem olyan meglepő, hiszen jól ismert hogy azonos nevűek igen nagy számban éltek egyidejűleg ezekben a századokban (a keresztnév sokkal-sokkal szűkebb köre volt használatban, mint ma!), a kutató ilyenkor a további genealógiai információk alapján kísérli meg a különböző személyek szétválasztását (pld. a születési és halálozási anyakönyvek adatainak összevetése, stb.).

Nos itt érte a nagy meglepetés a kutatókat: **a sűrűn születő gyermekeknél az apák sokszor ténylegesen ugyanazon férfiak voltak a szokásos beazonosítási módszerek szerint, azaz egyértelműen kiderült hogy poligámia esetekkel kerülhet szembe a mai genealógus!** A Mormon Családkutató Egyesület igen alaposan kidolgozott kutatástámogató anyagaiban külön –figyelmeztető szándékkal- kitér erre a különös helyzetre (Larry O. Jensen: *A Genealogical Handbook of German Research* (Rev. Ed., 1980) p. 59., Edition 1996).

Megállapítható tehát hogy a genealógiai kutatások szerencsés esetekben képesek segíteni, hogy a történettudomány egyes homályosabb zugaiba a némi fény vetüljön.

Megjegyzés: pár lépést távolodva a konkrét problémától, jól megfigyelhető az általános germán-angolszász szembenállás, t.i. a mélyen katolikus dél-németekre rossz fényt vető tényt egy angol mű kezdte a köztudatba behozni, a teljes pozitív mai álláspontot szintén az angol nyelvterületen érvényesülő Mormon egyház anyagai tartalmazzák. A német szerzőktől származó történeti és helytörténeti anyagok csak törölni igyekeznek ezt az esetet a német történelemből. Az is megkockáztatható egyébként, hogy az első ismert publikáció (1859) óta gondos kezek eltüntették az inkriminált alap-dokumentumot, hogy a kissé kínos történet alapját megingassák... Érdekes még, hogy 1920 óta nem jelent meg német területen semmilyen újabb citálható értekezés a nürnbergi dekrétumról (lásd: <http://en.wikipedia.org/wiki/Polygamy>).

Az Egyesület kiadásában megjelent könyvek:

1. **Riszt András: Nagyárpád község családkönyve 1723-1945**
2. **Ament Andor: E L E K benépesítése a törökvész után (1724-1800)**
3. **Amrein Ferenc - Amrein Ilona - Auth Szilvia: A Baranya megyei katolikus települések Mecseknádasd és Óbánya családkönyve 1721-2007 - már csak néhány példány!**

	<u>Áruk tagoknak</u>	<u>egyesületen kívülieknek</u>	<u>külföldre</u>
1.	3.000, - Ft	3.500, - Ft	25 €
2.	1.500, - Ft	2.000, - Ft	10 €
3.	4.500, - Ft	5.500, - Ft	30 €

+ postaköltség

A könyvek megvételével az AKuFF könyvkiadási tevékenységét támogatja!

Gungl István: Históriaiás szilánkok

3. rész

Nagyanyám, **Margaretha Frey** (*1910) 8 éves volt mikor az édesanyja, a már említett **Karolina Bernhardt** 1918-ban meghalt. **Stefan Frey** dédapám **Josefa Reithet** hozta a még élő négy gyereke mellé mostohának. Tőle is született négy gyermek, az egyik meghalt. Nagyanyám már özvegy volt, mikor 1933-ban elvesztette a 3 éves kisfiát, mostohaanyját kellett ápolnia, aki még ugyanez évben elment. Nagyanyámra hárult a feladat, hogy a saját családja mellett apját és testvéreit ellássa. 1934-ben az apa, Stefan Frey halt meg. A család szétszóródott. Stefan már felnőtt volt. Kretit, a megözvegyült nagyanyámat volt férje öccse vette el. Johannt gyermektelen pesti Bernhardt-rokonok örökbefogadták. Maria ugyanide került szolgálónak. Josefa és Franz az anyjuk családjához került. Karolinát *Sióagárdon* fogadták örökbe.

Stefan kőfaragó lett, *Bonyhádra* nősült, katonaság, fogság, kismimmizés, elűzés, visszaszöktek, majd házat építettek.

Maria távházasságot kötött a kedvesével, **Johann Ganterrel**, aki a fronton volt. Nem látta többé. Őt is férje öccse, Josef vette el. Kismimmizték és elűzték őket. Németországban építési nagyvállalkozók lettek.

Johann Pesten megnősült, 2 lánya született. 1956-ban aktívan részt vett az eseményekben. Menekülnie kellett. Először Angliába, majd Németországba. A feleségét elválasztották tőle, kapcsolatot nem tarthattak. Tíz év múlva találkoztam vele az emigráns bajtársai körében. Kérdeztem, hogy volt ez? Csak annyit mondott: „...*ne félj öcskös, adtunk nekik ...*” Húsz évvel később meglátogathatta volt feleségét, és felnőtt, családos lányait.

Josefa, Szefi, a háború után férjhez ment. Szintén *Bonyhádra*. Mikor a két gyereke felnőtt, elköltöztek. Ideiglenesen kiestek a radaromból.

Karolina, Linából *Sióagárdon* Kati lett. Egy régi levél és egy sárközi-népviselő fénykép emlékeztet rá. Egy **Tóth** nevű férfi vette feleségül. És amíg a férje a fronton volt, Katit 41-ben elvitte egy tüdőgyulladás. 18 éves volt.

Franz, a legkisebb, jófejű gyerek volt, felfigyeltek rá, és Sopronban taníttatták. Bányamérnök lett. *Komlón* a bányamentők vezetője volt. Egy bányásznapon meg voltunk hívva az ő „búcsújukra”. Berobbant a Zobák-akna. Elköszönt, ment végezni a dolgát. A felesége sírt. Kölyökként, ez azt jelentette nekem, hogy valami nagy baj van. Ha valaki azt gondolná, hogy hát egy mérnök, az jó, messziről irányít, - hát nem akkor és ott. Szilikózist kapott, úgy

is halt meg, megfulladt. A családja Sopronba költözött, leszármazottai ott élnek.

Stefan Frey családja szétszóródott az országban, Európában. Búcsúkor mindig eljöttek, akik megtehették. Halottak napján sírjára a leszármazottak közül már csak én szoktam koszorút tenni, és gyertyát gyújtani.

Amíg **Müller** nagyapám a társaival egy orosz fogolytáborban sínylődött, míg apám amerikai hadifogoly volt, a húga pedig egy orosz odú-bányában szenvedett, addig az idősebb Antall József, a „nagy embermentő”, 1945-ben egy miniszteri értekezleten, amelyen magyar állampolgárokról kellett dönteni, az ülés jegyzőkönyve szerint a véleményét így fogalmazta meg: „*nincs jobb alkalom a jelenleginél ahhoz, hogy megszabaduljunk a sváboktól*” Majd diplomáciai úton kérték az amerikaiakat, hogy Potsdamban hoznának már döntést, a németek kitelepítéséről. Ha nem, akkor az oroszok majd biztosan megteszik.

Bodor György nemzeti parasztpárti nagyon büszkén jelentette, hogy megalapította a lengyeli koncentrációs tábor. Nagyanyámat és a tizenhárom éves anyámat - miután elvették házuk kulcsait,- elhajtották *Lengyelre*. A tábor nyáron feloszlatták az ottani állapotok miatt. *Nádasdon* a volt otthonuktól két házzal odébb befogadták őket. Később, a kényszerkitelepítés során, 50 kilójukkal, elhurcolták őket *Hajósra*. Itt kellett volna őket bevagonírozni, a németországi szállításra. Sokat vártak rá. De ez már meghaladta a kisgazdák, kommunisták és nemzeti parasztok képességét. Képtelenek voltak ezt megszervezni. Így egyik nap elszöktek, és kalandos úton hazatértek.

Amikor nagyapám hazatért, akkor már öten laktunk a kapott két szobában. Ez volt a háló a konyha, a fürdőszoba. Apám megcsinálta a bútorokat. Húst, tejet, nem lehetett kapni, disznót, marhát, juhot be kellett szolgáltatni. De az Öreget nem ejtették a fejére. Átverte a Rákosi elvtársat. Kitalálta, és vett két kecskét. Egy bakot, és egy anyaállatot. A kecskének nem kell legelő, még a bokrot is megeszi, És a Rákosinak nem kellett a kecske. Így mindig volt 4-5 gida húsnak, és tej, túró, még vaj is. És egy csomó szép fehér kecskebőr.

Nemsokára hatan lettünk. Megszületett az öcsém. Az Öreg leült az apámmal, és elkezdett vele beszélgetni.

-Építeni kellene házat.

- Apám hitetlenkedve nézte az Öreget. – (Ennek megártott a fogság?)

-Apám tudna-e csinálni ajtót, ablakot, ezt-azt.

-Ez műhely nélkül nem megy.

Rövidesen nekiláttak. Vetettek vályogot a műhelynek, Délutánonként, hétvégén nagyüzem volt. Apám a műhelyében minden asztalos-munkát elkészített a leendő házhoz, nyílászárókat, létrákat sablonokat a betontálcáknak, áthidalóknak. Nagyapám minden délután bevasalt és kiöntött négy betontálcát. Elmentek egy amolyan ingyenes útszéli kőfejtőbe, követ törni, vasakkal, és a „samuval” alapnak, lábazatnak. Nagyapám kifaragta a köveket. Nyárfákat vettek, kivágták és felfűrészeltették őket szarufának, tetőlécnek. Megvásárolták apámék elorzott volt gyümölcsösét házhelynek. Két év után elkezdődhetett az építkezés. Nagyapám volt a tervező, a pallér, a művezető, a kőműves, a burkoló és a kőfaragó. A sok rokon, barát mind jött segíteni. Ki erre, ki arra. Két év múlva, 1958-ban kész volt a ház, Igaz, nem volt villany, de volt petro. Nem volt víz, de a szomszéd kútját használhattuk. Minden szoba sem volt levakolva, meg kívül sem, és parketta sem volt még. De lassan minden készen lett. Addigra már nyolcan lettünk.

Nagyapámnak volt egy nagy vágya, mégpedig az, hogy elmeessen Németországba. Meg akart győződni a saját szemével arról, hogy hogyan rohad a kapitalizmus. Évről évre beadta az útlevélkérelmét, és sosem kapta meg. (Nagyot fordult a világ 45 óta, mert akkor „svábok ki!” volt a sláger, most meg: „nem mentek sehova!”) Végül kitalálta, hogy nekem is kéri az útlevelet, én lennék a biztosíték. Így kerültem ki Németországba 66-ban, 15 évesen, - egyedül. Ettől kezdve nekem papolhattak a szocializmusról. Nagypapa 1969-ben levelet írt a belügyminiszternek. Ősszel berendelték *Pécsváradra*. „Ki volt teregetve az összes fényképem, még a csíkos-ruhás is” Azt mondta a kihallgató tisztnek: Leróttá a kötelességét a harctéren a Magyar Hazának. Leróttá kötelességét a németiségéért az SS-ben. Letöltötte a büneiért a hét évet az oroszokkal szemben *Tambovban*. A szocialista hazával szemben pedig *Kazinbarcikán*, ahonnan kegyelmi rendelettel szabadult. Ha még mindig bűnös, akkor zárják be, ha meg nem, akkor adjanak neki útlevelet. Januárban ott volt az útlevél.

Nem érte meg a kárpótlást. A legjobban az fájt neki, amit a saját hazája művelt vele, és a fajtájával. Sokan ugyanígy gondolták. Még a nyilasokat is bíróság elé állították. Őket vajon miért nem? Elvették az állampolgárságukat. Soviniszták fasiztázták le őket.

Milyen kárpótlást lehet adni – erre?

Vége

Dr. Pencz Kornél: Régi bajai német családok 3. rész

Papok bajai német családokban 2. rész

Ez és a következő rész kissé szárazabb lesz, sok-sok adattal, de talán egy családfakutatónak érdekes.

Minden katolikus papot összeszedtem, akik Baján 1895 előtt jöttek világra. Igyekeztem annyit megtudni származásukról, családjukról, amennyit csak lehet. Habár ez már a negyedik folytatása a „Régi bajai német családok“-nak, nem foglalkoztam azzal, mi értendő régi német családok alatt.

Amikor Baja 1849-ben a Szerb Vajdasághoz került, a régi közigazgatási rendszer is a múlté lett. Addig a város lakói az egyes nemzetiségek szerint voltak képviselve, voltak német, magyar és délszláv (dalmata és rác) szenátorok, akik a tulajdonképpeni városi tanácsot képezték. A bíró (ami funkció durván a mai polgármesternek felel meg) mindig más nemzetiségből került ki. Így lehetett még – bárha számos vegyes házasság is akadt – még igazán elkülönült nemzetiségekről beszélni. Azokat a németeket, akik akkoriban már a városban éltek, nevezem én régi bajai német családoknak.

A mai folytatásban kivételt teszek, mert nem akartam a papok között választóvonalat húzni, pusztán, mert a család esetleg később jött a városba.

Amikor ezeket az adatokat kigyűjtöttem, elgondolkodtam, hogy vajon ezek a német származású papok német községekbe lettek-e szolgálatra helyezve, vagy ez a kritérium nem játszott szerepet. Azon községek neveit, melyek túlnyomóan, vagy jelentősen németnyelvűek voltak, *félkövér dőlt*, azokét, melyek csak részben, *dőlt*, egyébként normál betűkkel írom. A következő listából mindenki levonhatja a következtetést, de én örömmel állapítottam meg, hogy ezek az emberek leginkább német településeken tevékenykedtek.

Dr. SS. Theol. **BÁNDL** Ervin (Theofil Péter) (Baja, 1874. december 22.)
Johann és Maria Stampfl fia

Johann 1828. augusztus 2-án született Kajmádpusztán (a Tolna megyei Szedres része), 1852-től a bajai gimnáziumban tanárkodott, 1866-79-ben igazgatója is volt. Miután a gimnáziumot átvették a ciszterciek, áthelyezték a kaposvári

gimnáziumba, ahol természettant tanított. Ott halt meg 1881 június 1-én. Baján ő szerkesztette 1866-ban az „Alföldi Lapok“ c. újságot. Számos tudományos publikáció szerzője volt.

Pappászentelés 1897 Budapest

Vicsápapáti (Nyitra vármegye) plébánosa 1900-1917

Födémés (Hont vármegye) plébánosa 917-24

Ipolyvarbó (Nógrád vármegye) plébánosa 1924-37

Óvár (Nógrád vármegye) adminisztrátora 1932-37

tisztességben elbocsátva 1937

tiszteletbeli szentszéki ülnök

1941-ben ipolyvarbói lakos

HERING Lipót (Baja, 1814. október 24. – Újvidék 1906. július 19.)

Szülei: Anton és Theresia Klimora (*1788. február 16., Michael és Elisabeth lánya), akik 1808. május 1-én kötöttek házasságot Baján. Egyik családról sem tudok többet.

Az egri líceum filozófiaszakos hallgatója 1832-33

Újvidék káplánja 1839-1848

Az 1848-49-es szabadságharc után kb. egy évig börtönben volt a forradalommal rokonszenvező kijelentései miatt.

Filipowa/Szentfülöp káplánja 1852

Monostorszeg káplánja 1855-56

Zombor káplánja 1857

Császártöltés plébánosa 1858-1882

Betegállományban mint nyugalmazott császártöltési plébános

Újvidéken 1883

Nyugalmazott plébános 1884-1906

HEROLD János (Baja, 1794. augusztus 28. – Baja, 1863. augusztus 12.)

Franz és Maria Anna Urban fia, akik 1792. február 8-án házasodtak.

Egy Herold nemzetség volt Csátalján, de Franz nem illik bele. A csátaljai család Kolutról (később Küllöd) jött, őshazájuk Erfeld (ma D-74736 Hardheim része, Neckar-Odenwald-Kreis). Mivel Kolut anyakönyvei a titoista bandák áldozataivá váltak, nem lehet megállapítani, hogy ezek a bajai Heroldok onnan származnak-e.

Maria Anna Urban 1775, január 20-án Baján született, Josef és Rosa Tiblinger lánya volt, akik 1770. május 26-án esküdtek. Rosa a második felesége volt

Josef Urban-nak, mert annak első neje, Elisabeth Freiburger – aki 1763 óta volt a társa – 1770-ben meghalt. Josef Urban valószínűleg Stefan és Katharina gyermeke lehetett, akik a városban 1746– már házaspárként – bukkantak fel. Hogy honnan jöttek, nem ismert.

Gara káplánja 1821-23

Apatin káplánja 1824-27

Bajaszentistván káplánja 1828

Baja káplánja 1829-30

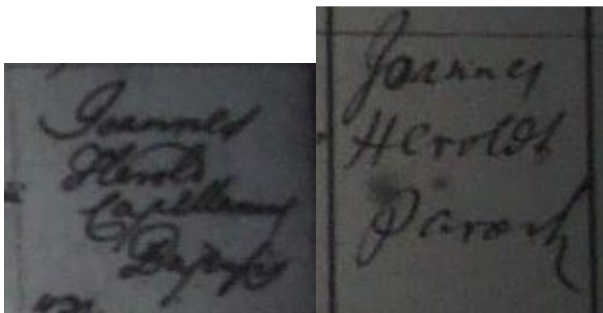
Bátmonostor plébánosa 1831-1842

Bikity, ma Bácsbokod plébánosa 1843-48

Baja plébánosa 1851-1863

Szt. Mórról elnevezett bóthi címzetes prépost 1852-63

Bár az egyházban szokás, hogy egy papot nem helyeznek a saját szülőhelyére plébánosnak, a János Evangéliuma 4,44 alapján, miszerint „*saját hazájában nincs a prófétának becsülete*“, Herold János 12 évig működött szülővárosában plébánosként. Természetesen még sok egyéb kivétel is akadt.

Herold aláírásai káplánként és plébánosként

HOLTZINGER József(Baja, 1855. február 1 - Baja, 1945. április 2.)

Anton és Elisabeth Herold fia.

Anton Holtzinger Josef fia volt, aki 1773. október 14-én Kaspar és Anna Maria Horlinger házasságából jött világra. Josef a Ferenc utcában (ma Deák Ferenc utca) lakott, abban a házban, ahol ma a Petőfi utca sarkától jobbra a Rókus utca irányában a második épület áll.

Kaspar Holtzinger és Anna Maria Horlinger 1765. január 27-én házasodtak. A Holtzingererek származási helyét nem leltem, Anna Maria Horlinger azonban bizonyára azzal a Maria Horling-gal azonos, aki 1744. December 11-én Baján

lett keresztelve. Szülei, Philip Horling és Katharina Bauer (bizonyosan Johann Adam és neje, Katharina lánya, akik 1726-ban már a városban éltek) 1740 február 25-én házasodtak Baján. Philip neve itt Orling-nak van írva, mint ahogy legtöbb gyermeke keresztelésekor is. Ő maga „Frankoffen“-ből, származott, ami valószínűleg Frankenhofen de ilyen néven több település is van Németországban.

Elisabeth Herold (szül. 1821. 8. 11.) ugyanabból a nemzetségből származott, mint a plébános Herold János, ugyanis ő is Franz és Maria Urban gyermeke volt, ily módon ő a plébános 26 évvel fiatalabb húga! Már özvegyként élt Ernst Vojtek-vel való házassága után, amikor 1847. november 21-én újra férjhez ment.

Anton Holtzinger anyja Anna Samuel volt (szül.: 1785. december 19.)

Ő Stefan (szül.: 1756. január 29., Johann és Angelika fia) és Anna Maria Hermann (szül.: 1760. november 3., Franz és Gertrud lánya) leánya volt.

Hogy Holtzinger plébános rokona volt-e és milyen módon Samuel Ferenc plébánosnak (lásd következő rész) nem ismert előttem.

Teológia Kolozsvárott

Pappá szentelés 1880 Kolozsvár

Ada káplánja 1887

Kupuszina (Bácskertes) káplánja 1883-86

Dautova (Dávod) káplánja 1881-82

Zenta káplánja 1888, 1893-96

Nagybaracska plébánosa 1899-1923

Az egyházmegyei zsinat vizsgabizottságának konzultánsa 1923

HÜMPFNER András (Baja, 1810 május 27. - Kerény, 1874. január 19.)

Jakob és Klara Vukalovits fia, kik 1809. április 23-án Baján házasodtak..

Líceum Szegeden 1828-ig

Pappá szentelés 1833

A nagyszeminárium spirituálisa 1848-51

A Közép-Tiszai Kerület esperese 1858-60

Gara káplánja 1834

Kolut (Küllöd) káplánja 1835

Katymár káplánja 1838-41

Baja káplánja 1842

Szentfülöp káplánja 1843-45

Hajós káplánja 1847

Kerény plébánosa 1852-74

kiérdemesült esperesként és kerényi plébánosként a káptalan tagja
1866-74

Érdekesség, hogy Hümpfner plébános testvére, Johann, feleségével Rosina Heckeshofen-nel ugyancsak Kerénybe költöztek. Minden lányuk kerényivel házasodott, egy lányuk, Rosina azonban Leopold Vukalovics-csal, aki ugyancsak Bajáról származott és bizonyos anyai ági rokon volt.

KOPPER György (Ferenc István) (Baja, 1842. január 11 - Újvidék, 1904. november 20.) Josef és Franziska Petter fia, akik 1841. május 25-én esküdtek össze.

Josef szülei Georg Kopper és Anna Treffer voltak; míg Georg az Peter Kopper és Gertrud Pader fia volt– eredetük nem ismert.

Anna Treffer lánya volt Josefnek (szabómester a Nyerges utcában, heute Kossuth Lajos utca) és Anna Verle-nek, ki 1763. március 30-án Franz Verle és Franziska leányként lett a keresztvíz alá tartva. Franz Verle vagy Werle választott német „Volkssenior“ volt. Egy Volkssenior egy dekádnak, tehát a város egy kisebb egységének képviselője volt, aki egyebek mellett az éves bíróválasztáson vett részt.

Franziska Petter, Kopper plébános anyja, Josef és Anna Eder leánya volt, tehát Petter István plébános testvére (ld. következő rész).

A bajai gimnázium diákja 1860-ig

Újvidéken a gimnáziumban katekéta 870-86

Gajdobrán (később Szépliget) diakónus 1865

Palánka káplánja 1866-69

Újvidék plébánosa 1887-1904

Ő építtette a „Mária Neve” templomot, amelyet 1895. október 27-én ő áldott meg, de amelyet csak 1995-ben szenteltek! Bérlekásokat is építtetett, a templom építését a lakbérekből finanszírozta.

*A Kopper György által alapított
„Mária Neve” templom
Újvidéken.*

OESTERREICHER Antal (Baja, 1803. december 21. - Hódság, 1863. aug. 22.)
Josef és Rosalia Hoding fia, kik 1784. november 23-án házasodtak.

A pesti egyetem jogi karának hallgatója 1823-ig

Bikity (később Bácsbokod) káplánja 1829-30

Vaskút káplánja 1831

Kerény káplánja 1832-33

érseki. udvari káplán 1835-36

az érseki udvar szertartásmestere 1837-38

Hódság plébánosa 1839-63

Közép-Bács kerület esperese 1852-58,

kiérdemesült 1859

OSZTERMAYER József (Baja, 1825. január 7. - Hódság, 1894. július 8.)

Anton és Anna Schaffer fia.

Anton 1796. május 28-án Georg és Barbara Hirmann házasságából született.

Barbara Hirmann az 1777. november 25-én keresztelt leánya volt Sebastian-nak és nejeének, Notburga-nak (más gyermekeknél az anyakönyvben Walburga és Dorothea néven is szerepel).

Anna Schaffer Matthias és Anna Hervatsek leánya volt, kik 1792. január 8-án esküdtek meg. Anna Hervatsek bizonyára Martin és Tóth Veronika leánya.

Hogy az Ostermayer család az Oßmayer nemzetséggel azonos-e, mely Hajóson terjedt el, nem tudtam biztonsággal megállapítani.

A szegedi líceum diákja 1844-ig

Bresztovác (későbbi nevén Szilberek) káplánja 1851-54

Hajós káplánja 1855-57

A nagyszeminárium helyettes rektora 1858-63

Hódság plébánosa 1864-94

A Bácsi kerület esperese 1884.90

Tiszteletbeli kanonok 1888-94

Folytatása következik

Források:

- 1) A Baja Belvárosi Plébánia anyakönyvei
- 2) Vaskút anyakönyvei
- 3) A Kalocsa-Bácsi Főegyházmege történeti sematizmusa 1777-1923 Szerkesztette: Lakatos Andor - Kalocsa, Kalocsai Főegyházmegei Levéltár, 2002. (A Kalocsai Főegyházmegei Gyűjtemények kiadványai, 3.)
- 4) Paul Flach: Die Hausbesitzer der Stadt Baja um 1803, München 1977
- 5) Rapcsányi Jakab: Baja és Bács-Bodrog vármegye községei – Budapest, 1934
- 6) Lakatos Andor: Papi sorsok 1848-49 a Kalocsa-Bácsi Főegyházmegejében In: Vigília 1998/10
- 7) Mentsük meg a nagytemplomot! - Újvidék város és a hívek segítségére egyaránt szükség lesz a Mária neve templom javításához In: Családi Kör 6.7.2006
- 8) www.wikipedia.hu Újvidék (fénykép)

Kérjük kedves kutatótársainkat, illetve mindazokat, akik lapunkat olvassák, küldjék el szakmai cikkeiket a Szerkesztőségbe, hogy azokat folyamatosan megjelentethessük! Munkánkat megkönnyítik, ha írásaikat elektronikus formában, esetleg németül és magyarul is eljuttatják.

Mail: amrein.ilona@freemail.hu (Amrein Ilona)

Cím: 7695 Mecseknádasd, Kossuth L. u. 53.

Hamarosan megjelenik!

Ortsfamilienbuch Dunaharaszti 1695-1828 und Taksony 1753-1828

Úgy döntöttünk, hogy ez év szeptemberében/októberében kiadjuk a fenti családkönyvet. A könyv kétkötetes lesz, 2x600 oldal és 55 Euróba fog kerülni, Magyarországon pedig 13.500 Ft-ba.

Dunaharaszti és **Taksony** a legrégebbi magyarországi német települések közé tartoznak. Dunaharaszti anyakönyveit 1695-ben kezdték el vezetni. Évtizedek intenzív kutatómunkájával sikerült a nagyon sok telepes származási helyét beazonosítani. E telepések leszármazottai sok más Budapest környéki sváb községben élnek, de Magyarország déli részén is, a Bácskában, illetve a Bánátban.

Az eddig megjelent Budapest környéki családkönyvekben:

Pilisvörösvár-Pilisszentiván, 2008-as kiadványban Dunaharasztit 14-szer, Taksonyt 6-szor említik.

Vecsés, 2004-es kiadványban Dunaharasztit és Taksonyt összesen kb. 250-szer említik.

Ceglédbercel 1797-1850 2007-es kiadványban Dunaharasztit és Taksonyt összesen kb. 150-szer említik.

Újhartyán 1778-1880 2007-es kiadványban Dunaharasztit és Taksonyt összesen kb. 260-szor említik.

Budapest-Józsefváros 1777-1893 és **Budapest-Ferencváros** 1822-1895 családkönyvekben is többszáz utalás található Dunaharasztra és Taksonyra.

Bizton állíthatjuk, hogy ez a családkönyv a legjobbak közé fog tartozni, melyek eddig megjelentek, sok utalás szerepel benne a németországi származási helyekről. E könyv minden sváb család könyvespolcára kerüljön fel, akiknek a gyökerei erre a környékre nyúlnak vissza: **Ceglédbercel, Dunaharaszti, Taksony, Soroksár, Újhartyán, Vecsés.**

Hogy mielőbb áttekintést nyerjünk arról, hogy mekkora példányszámban jelentessük meg a könyvet, kérjük, az alábbi elérhetőségek egyikén rendelje meg! A fenti családkönyvek is – részben már csak néhány példányban – megrendelhetők ugyanitt.

Arbeitskreis Donauschwäbischer Familienforscher (AKdFF),
Goldmühlestr. 30, 71065 Sindelfingen,
Tel. 07031/793 76 37 (kedd, csüt. 10-16.00), FAX 07031/793 76 40,
E-Mail: akdff@haus-donauschwaben.de

Anton Wirth, Korber Steige 12, 71334 Waiblingen, Tel 07151/21462

Johannes Neumayer

Anton Wirth

Utódaink

Örömmel tudatjuk, hogy a legutóbbi számunk lapzártája után érkezett a hír:
újabb alapító tagunknak született gyermeke!

2008. április 1-jén megszületett
Werner István és felesége
Kétyi Marianna második gyermeke:
Werner Zita

Ezúton gratulálunk az immár
négytagú családnak és kívánunk
nekik sok boldogságot, erőt,
egészséget!

Neues Mitglied/Új tagunk:

Ssz/Nr	Név/Name	Cím/Adresse	Tel. Mail
138	Gungl Istvánné	7150 Bonyhád, Fáy ltp. 6/c.	06/ 74 451-717 06/ 70 360-9341 sgungl@t-online.hu

Datenänderungen/Adatváltozások:

Ssz/Nr	Név/Name	Cím/Adresse	Tel. Mail
111	Bolvári Csaba		bolvaricsaba@t-online.hu
120	Krász Lőrincné		kraszmargit@yahoo.de
006	Müller József		erhard@t-online.hu
118	Pálmai József		palmajozsef@fibermail.hu
077	Polgár Ákos		poak@t-online.hu

Új könyveink a könyvtárunkban / Neue Bücher in unserer Bibliothek:

Ssz	Szerző/Autor	Cím/Titel	Adományozó/Spender
430	Wéber György	Baranyabán-Popovac Helytörténeti ismeretek egy dél- baranyai faluról (CD)	Wéber György
431	Seres István	Solymár története és néprajza	Elisch Jánosné
432	Seres István	Adalékok és emlékiratok Solymár nagyközség történetéhez	Elisch Jánosné
433	Steinhauser Klára	Régi budaörsi családok II/Alte Budaörser Familien II.	Steinhauser Klára
434	Dr. Czeizel Endre	Festők, gének, szégyenek	Wolfárné Fogarasi Éva

***Köszönjük tagjainknak adományukat! / Wir danken unseren
Mitgliedern für ihre Spende!***

Aus dem Vereinsleben / Az egyesület életéből

Treffen in St. Iwan bei Ofen am 17.11.2007 / Pilisszentiváni találkozó 2007. november 17.

Keresések

IV/13/1.

Keresem Johann **Weinhardt** származási helyét. Felesége Ursula **Pantl** volt (*11.01.1786 *Bátaszéken*), házasságkötésük helye és ideje ismeretlen. Az első – általam ismert – gyermekük 1812-ben született.

Választ az amrein.ilona@freemail.hu e-mail címre vagy postai úton Amrein Ilona, 7695 Mecseknádasd, Kossuth L. u. 53. laccímre kérek.

IV/13/2.

Keresem az **Anna Maria Honecker** származásával kapcsolatos adatokat. 1772. május 25-én házasodott össze Baján Stefan **Taus**-zal. Az 1740-es évek végén, 50-es évek elején kellett születnie. Szülei vélhetően Johann Georg és Eva, akik szintén *Baján* éltek és ott is haltak meg, a koruk alapján jöhetnek szóba. Őket a Hengl-féle 1767-es lélekösszeírás-feldolgozásban *Lengyel* községben (Tolna m.) találtam meg, de az anyakönyvben nem szerepelnek. Vélhetően akkor jöttek Magyarországra. Honnan? Volt-e állomásuk Lengyel és Baja között?

Választ a kornelpencz@gmx.net e-mail-címre vagy dr. Pencz Kornél, H-6500 Baja, Petőfi S. u. 56. levélcímre kérek.

Felhívjuk tagjainkat, hogy amennyiben lakó- vagy származási helyükön segítséget tudnak nyújtani egyesületi találkozó megszervezésében, jelentkezzenek.

Feltétel, hogy 50-70 személy részére elegendő hely legyen, valamint az étkezési lehetőség biztosított legyen.

Jelentkezni az egyesületi találkozókon személyesen, vagy írásban dr. Pencz Kornél elnöknél lehet.

Szeretnénk, ha találkozóinkat hosszabb időre előre meg tudnánk tervezni, hogy a tagjaink az egyéb programjaikat ennek megfelelően tudják alakítani.